

יהודית קרפ מכה שנית

הדוח הראשון של קרפ לא השפיע. עכשיו מכינים דוח חדש: פרקליט שילוה כל חקירה, חסינות לזורקי-אבנים

ניסיונותיו, לא הצליח הצוות להביא את צה"ל למידה משיבוע-רצון של שיתוף-פעולה ושכסופו של דבר שר-המישפטים יתבקש להביא להכרעה של העניין בדרג המדיני.

● הצוות שם לעצמו כיעד לכפות על המישטרה לחקור חשד לעבירות נגד תושבים ערביים גם כשאין תלונות.

נודע כי לוועדה נודע על מיקרה שבו הוגשה למישטרה תלונה כנגד אזרח ישראלי שפגע בערבי. התלונה הוגשה על-ידי אדם אחר. הנפגע הערבי עצמו סירב להתלונן, והמישטרה ניסתה שלא לחקור את העניין. הצוות הורה למישטרה לחקור גם ב-

מיקרים שבהם התלונה היא של משהו אחר.

● הצוות דן בצעה להעניק ב-מיקרים מיוחדים חסינות למייד-אבנים ערביים - כדי שיעידו נגד ישראלים החשודים בירי לא-חוקי. אחד הרעיונות הרגישים ביותר שהצוות דן בהם הוא הצעה להעניק חסינות לעדים ערביים שיסכימו להעיד נגד אזרחים ישראלים, ב-מיקרים של עבירות חמורות. רעיון זה אינו חדש, והוא הוזכר כאפשרות בדוח-קרפ מ-1982: „נשאלת השאלה, האם לאור התוצאה של אובדן חי-אדם, יש מקום לתת חסינות למייד-אבנים או למשתתפים במתן חסינות למייד-אבנים, אלא ב-מיקרים שבהם יש חקירה קונקרטית, שאינה מצליחה.

בין המישטרה והצבא, כדי לקדם, ככל הניתן, את הטיפול בחקירות. ממקורות בפרקליטות למדנו מהו כיוון ההמלצות של דוח-קרפ החדש:

● נוכח 'חוסר הצלחתה' הכללי של המישטרה בחקירות הנוגעות לפיענוח הריגתם של ערבים על-ידי אזרחים ישראלים, החליט הצוות לשנות את נוהלי-החקירה במיקרי מוות:

על פי הנוהל החדש, בכל מיקרה של פגיעות בגוף ובנפש, פרקליט-המחוז ילווה את החקירה מתחילתה. הנוהל הקודם היה שונה: בעבר היו מנסים החוקרים המישטרתיים לחקור במשך כמה חודשים את התיק, והיו מכניסים את הפרקליטות לתמונה רק לאחר מכן. לעיתים קרובות היתה הפרקליטות מחזירה את התיק להמשך חקירה, המישטרה היתה חוקרת עוד כמה חודשים, ומחזירה לפרקליטות. כל ההליך היה מסורבל, וחודשים רבים חלפו ללא שום התקדמות אמיתית בחקירה. מעתה, בעבירות חמורות, נמצאת הפרקליטות בתמונה כבר מההתחלה, ויש הכוונה ופיקוח מצידה על החקירה.

נודע לי כי סביב הכנסתו לפעולה של הנוהל החדש, התנהל מאבק קשה עם המישטרה, משום שצמרת המישטרה ראתה בכך הבעה של חוסר-אמון מצד הפרקליטות. לאחר חודשים של שיכנוע הסכימה המישטרה לקבל את הנוהל החדש. כך למשל, במיקרה רצח הנערה בכפ"ל חארת' מלווה פרקליט-המחוז את החקירה מתחילתה. גם במיקרה הר-צח של הערבי מבני-זייד יש ליווי צמוד של פרקליט-המחוז.

● הצוות הגיע למסקנה כי יש הכרח להדק את שיתוף-הפעולה בין הצבא והמישטרה כדי לאכוף את החוק, על-ידי הפעלה של חיילי צה"ל בתפקידי שיטור וסיור.

אחת הנקודות שבהן נדרש הצבא להיכנס לפעולה היא בניסיון לעצור את פעולות העושים והנקם של מתחילים, במיוחד בחברון, עוד לפני שהם נכנסים לעיר.

הוועדה תחליט גם על מתן הוראות לצה"ל לעזור למישטרה בכל הקשור לליווי ולאבטחה לחוקי-המישטרה, במיקרים שבהם נדרשת כניסה מהירה ליישובים ערביים, כדי להגיע לזירה בזמן קצר, לגבות עדויות וכו'.

כיום המצב הוא שצה"ל לא מת-ייחס למשימות אלו כמשימות בעלות חשיבות ודחיפות, והוא מספק את האבטחה הדרושה לפי סדר-העדיפויות שלו, שאינו נותן לעבודה המישטרטית קדימות מיוחדת.

נראה שגם בתחום זה, למרות

לפני שנה, עקב מה שמכונה בפרקליטות המדינה „תחושה לא-טובה", הוחלט לחדש את עבודתה של ועדת קרפ.

החשש, שהדריך את צמרת הפ-רקליטות, היה שהמישטרה מורחת חסות ישראלים עבירות נגד ערבים תושבי השטחים הכבושים. היועץ המישפטי לממשלה מינה צוות ב-רג'מטה, שנועד לעסוק יותר בנושאים הרחבים הקשורים לטיפול המישטרתי, ופחות בירידה לפרטי תיקי-החקירה.

ההרכב, מבחינת נושאי התפקידים, נותר זהה להרכב של ועדת קרפ המקורית, ומונה ארבעה חברים: היו"ר - יהודית קרפ, המישינה היועץ המישפטי לממשלה; כנציגת היועץ המישפטי לממשלה; נציג המישטרה - ניצב-מישינה משה צור, ראש מחלקת-חקירות ותביעות במישינה; נציג הפרקליט הצבאי הראשי - אחז בן-ארי, שהוא היועץ המישפטי של יהודה ושומרון; ופרקליט מחוז

פה. אם אין לך ביצים - אתה לא יכול לעבוד. הלחצים פה אימים, מכל הכיוונים. „הטענות של המתנחלים מוצדקות, מבחינה הגיונית. אני רוצה להגיד לך שהחיים שלם הם לא חיים. הם מותקפים כל הזמן ברובים, כשהם יורדים ויורים, או כשהם גורמים נזק לערבים, ואני עצור אותם, או הם אומרים - תעצור את מי שזרק את האבנים, למה רק אותנו? אני אומר להם חד וחלק: אסור לכם לעשות דין לעצמכם." מאז תחילת השנה נפתחו במישטרתי-חברון יותר מ-40 תיקי-חקירה נגד ישראלים. הטיפול בהם, במיקרה הטוב, מתנהל בעצלתיים. יש כאן מצוקת כוח-אדם נוראה, אומר ד"ר. „בתחנה, המטפלת כ-3000 תיקים בשנה, שמתוכם כ-100 תיקים הם בנושא של מקומיים נגד ישראלים, צריך לפחות 10 חוקרים."

מחדים מהמתנחלים

על לוח הפרספקס, המרכז את הטיפול בתיקים במישטרת חברון, רשומים כל המיקרים הקשורים לעבירות כלפי ערבים. הנה תאור חלק מאירועים אלה ואופן-הטיפול בהם:

● (1) 22.1.88: מתוך רכב ישראלי נזרק אבן על רכב של ערבי מהרייה. הערבי איבד את השליטה, מכונניתו נכנסה בטרסה, ונגרם לה נזק. המתלונן: הערבי. ד"ר מספר מה קורה בתיק: „הערבי שנפגע מסר לנו את מוסר-הרכב, אבל היתה לנו בעייה של אי-תור בעלים של הרכב. בסוף, לפני שבועיים, הצלתנו לאתר את בעל-הרכב. הוא נחקר. אבל זה אינו מספיק. הוא לא הודה, ונחקר אותו בקרוב שוב." במילים אחרות -

לא תוכל לעצור את המתנחלים!

חוקר „העולם הזה", חלק שני: כשמדובר בכארומים אין למתנחלים כל פחד. המישטרה פשוט אינה בסביבה. גם לא המכ"ל

אייל ארליך

מישטרת ישראל היתה זקוקה לשנה וחצי כדי לאתר בעלים של רכב, שמיספרו היה ידוע למישטרה!

● (2) 4.8.88: בעיקבות ידוי אבנים לע-בר אוטובוס של אונד. ירד המאוטובוס אורח ישראלי וזרק אבנים לעבר כלי-רכב מקומיים. שוטרי, שנכח במקום, לא עצרו את האיש, ולא ביקש ממנו פרטים. יותר מאוחר הגיש דוח על האירוע. ד"ר מסביר: „אנחנו לא יודעים מי הישראלי שזרק אבנים, אבל אנחנו עדיין לא סוגרים את התיק." כשנשאל ד"ר איך זה ששוטר במישטרת ישראל אינו כולל את זה נהגות כזו, או לפחות לוקח את פרטיו של העבריי. אמר: „מרובר בשוטרי חודש, חוקר

ירושלים, עוזי חסון. ממקורות בפרקליטות נודע כי בניגוד לוועדת-קרפ ב-1982, שעיקר עבודתה נגע לבדיקת החקירות ב-תיקים ספציפיים, הרי המשימה הראשונה בחשיבותה של הוועדה ה-נוכחית היא להביא לשיתוף-פעולה

בנפתי-הורה. בעת האירוע הוא היה רק שבועיים במישטרה. אנחנו לא סוגרים את התיק, ומדי פעם אנחנו מציגים לו תמונות, כדי שאולי יזהה את האיש שזרק אבנים." ● (3) 4.1.89: בעיקבות ידוי אבנים

● (4) 21.3.89: השתוללו מתנחלים כ-ניסה למערת המכפלה והפריעו לחיילי צה"ל. חייל-מילואים מנתניה (שמו ידוע להעולם הזה) הגיש תלונה נגד ברוך מרזל, מהרמיות הבולטות בתנועת כ"ך. המישטרה חקרה את